

Η ΒΟΡΕΙΟΣ ΕΛΛΑΣ ΑΠ' ΑΚΡΗ Σ' ΑΚΡΗ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΞΑΝΘΗΝ

«Όταν μ'έξ αποχαιρετά ο Νέστος.— Πώς δρέπονται σ'αυτήν τοῦ ἀγροῦ τὰ σκεπὰ δά-
ση τῆς Θράκης.— Όταν τὰ γεφύρια δύν... ληρίζονται... Ξαλόνες
ὡς τῶν χωρικῶν.— Οἱ Τούρκοι καὶ τὸ Κράτος τὸ ἑλληνικόν.— Μία εὐκρινὴς κου-
δέντα μὲ ἕνα Ὀθωμανόν, ἀγᾶ.— Τὰ Ἀδελφὰ καὶ οἱ σημερινοὶ τῶν κατοίκων.— Εὐνο-
ντες ἀπὸ τὸ πάρασκα τοῦ τραίνου.— Όπου μετατίθενται καὶ οἱ... ἄγιοι.— Πόθεν παρι-
μέλονται οἱ Τούρκοι γιὰ τὴν ἀγαπήσονται τὰ ζῷα τῶν.

ΞΑΝΘΗ. Δεκέμβριος.— Μόλις
τὸ τραῖνο γλιστρήσῃ ἀπὸ τὰ «Παρα-
νίστρια Τεμπά», ὅπως τὰ λέει ὁ «
Θεοφύλακτος», ὁ ἄλλοτε γεννιὸς δι-
ονητῆς τῆς Θράκης, τὸ θαυμάσιο ἐ-



Τούρκος Πομάκος τῶν δρει-
νῶν χωριῶν, πωλὼν κουσού-
ρια εἰς τὴν Ἀγορὰν τῆς Ξάνθης.

κείνη στενὴ, ἀπὸ ἀπόψεως γραφικὴ-
στῆς καὶ ἡμέτερον ἀσφαλείας, μέσα
εἰς τὸ ὅποιον, ὅπως εἶπαμε, περνάει
ἀργὰ καὶ σοβαρὰ σὰν λιτανεὶα με-
γαλοπρεπὴς ὁ Νέστος, νὰ καὶ φαί-
νεται ἡ Ξάνθη ἀπὸ μακριὰ, σὰν νὰ
γελᾷ μὲ τὰ ἄσπρα σάβια τῆς καὶ
τῆς μεγάλης τῆς καπναποθήκης καὶ
τὰ λευκὰ τῆς μοναστηρίου, ὑψηλὰ ἐ-
πάνω σ'αὐτὸματα περὶδούνα τῆς.
Εὐπρόσ-ἔμπρος, πρὶν φθάσῃ ἀκό-
μη εἰς τὴν πόλιν, σὲ ὑποδέχονται,
τόσον τῶν, τὰ... πλοῦτῃ τῆς, τὰ
Χρῆσα, ὅπως λέγονται τὰ δύο τῆς
χρυσόφορα καὶ καπνοπαραγωγὰ χω-
ριῶν, τὰ δύο καὶ τῆς Κερυϊλλήρια.
Σὲ ὑποδέχονται τὰ πλοῦτῃ τῆς, σὲ
ὑποδέχονται ὅμως καὶ τὰ... νῆα τῆς.
Τὰ νῆα τῆς καὶ τὰ καλὰ τῆς.

Σοὺ δείχνουν π.χ. μίαν ἑκτασιν
δὲ ἐξιδιαιτερώμενην στερημάτων, ἀπὸ
πῶς ἀπὸ τὸ χωριὸν τῆς Χρῆσας, ποῦ
ἦσαν ἄλλοτε εἰς ἄδωσ ἀπὸ πορυ-
πτοῦ, ὅπως καὶ πᾶσι.

Τὸ δάσος αὐτὸ πρὸ ἀπὸ τῶν τῶν
ἐξιδιαιτερώμενην καὶ εἶναι ἐν αὐτῷ ὁ τό-
πος, κατὰ ἐπιτελεσμένην ἑκφρασιν
Ξανθίου, δι' ἀπορρίψεως τῶν βασαν-
γῶν τοῦ τόπου, διὰ τὴν ἀπαιτομένην
καὶ διανεμηθῇ τὸ μέρος ὡς χωρά-
ρια.

Καὶ ἐξερριζώθησαν μὲν καὶ ἐξη-
ρπνίσθησαν τὰ δένδρα, ἀλλὰ τὸ ἐμ-
πορὸν οὐτε ἀπαιτομένην, ἀλλὰ οὐ-
τε καὶ διανεμηθῇ.

Κοντὰ στὴ Ξάνθη πάλιν, παρὰ τὸ
πολλὸ χωριὸν Τεῖς, τὸ Μικρὸν Εὐ-
αίρον τῆς σημερινῆς, ὑπῆρχε ἕνα ἄλ-
λο δάσος, ποῦ ἔδω καὶ λίγα χρόνια
ἔσαν ἀδιάβατοι. Ἐπειδὴ τὸ μέρος
ἦτο σύσιον, ρομαντικὸν καὶ δρο-

σῶν, πολλοὶ Ξάνθιοι ἐξεδραῖον τὸ
καλοκαίρι καὶ διεσκέδαζαν ἐκεῖ.

Καὶ τὸ δάσος τοῦτο παρεδόθη
εἰς ἑξέλευσιν ναυμῶς καὶ διὰ δασι-
κῆς διαταγῆς καὶ ἐκσυρτάσθη δυν-
δυνῶς καὶ ἀπεγινώσθη μέχρι ση-
μεῖον τέτοιον, ποῦ ἂν αἱ Ξανθιοὶ,
ποῦ ἐκδράσκον πρὸς τὰ ἐκεῖ τὰς Κυ-
ριακὰς καὶ ἑορτὰς, εἶνε ὀλίγον πε-
ρισσότεροι, δὲν βρίσκουν... ὅσοιο
νὰ καθήσουν!...

Ἐρωτῶ νὰ μάθω ἂν ἔγινεν ἐπὶ
τῆς τοῦ μεγάλου γεφύρι τῆς ὁδοῦ
Ξάνθης—Καβάλλας καὶ μανθάνω ὅτι
εἶναι.

Ἄλλὰ, μιλώντας γιὰ τὸ γεφύρι,
μανθάνω συγχρόνως γιὰ τὸ ἔξινο
γεφύρι τοῦ Κοινοβουλίου, τοῦ ὁποῦ
τὰ εἶδα πρὸ τινος ἐτῶν ἔκτοθεν...
Ἐλευθερινοὶ οἱ τοῦ τοῦ χωριῦ, διὰ
νὰ ζεσταθοῦν!...

Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τούρκικα χω-
ριά, κατὰ μῆκος τῶν βουνῶν. Τὸ
ἕνα ἀκολουθεῖ τὸ ἄλλο σὲ ἀπόστασι
μικρῇ, σὰν ζῶν, στὴ μέσῃ τοῦ
βουνού.

Οἱ μισοὶ πάντοτε ποιητικὰ
ὀφθαλμοὶ πρὸς τὸν οὐρανόν, ὁ ἑ-
νας ἐδῶ καὶ ὁ ἄλλος ἀξερᾶ ἀπ' ἐ-
κεῖ, σὰν νὰ διεκδικεῖ πρὸς ἀλλή-
λους τὰ πρωτεῖα τῆς διευθύνσεως
τῶν πρὸς τὸ ἄπειρον.

Εἶνε τὰ περίφημα τῆς Ξάνθης
καπνοχώρια, τὰ δίδοντα τῶσαν χρῆ-
σιν εἰς τοὺς κατοίκους τῶν καὶ τῶ-
σα δυνεῖα καὶ ἀπαλαύσεις σ' ἄλλους
τοὺς μερικὴδες τοῦ κόσμου καπι-
ταλῆς...

Κυττάζω τὰ τοῖα αὐτὰ, τὰ ὅσα

ἀνέφεις ἱερῆς, διὰ ἀπαιτομένην

καὶ πᾶσι μεγαλοφρενὲς δὲν συνελί-
φθονον ἀπενεύσεις!...

Τὸ γεφύρι καὶ τὴν ἀπαιτομένην, τί
ἀποκτεῖ καὶ εὐδαίμονες στιγμὲς δὲν
ἔδωκεν ἀπὸ αὐτὰ!

Καὶ ὅμως βαρεὶς καὶ σὰν σκεπι-
καὶ τῶν χωριῶν αὐτῶν οἱ ἄνθρω-
ποι, ἀρροῦνται, μὲ πᾶσα καὶ
δὲν γελᾶ καὶ μέλας βαρὺ!...

Γιατί;

— Ὁ τόπος, μοῦ λένε, τὸ νερό.

Καὶ ὅμως ἐκεῖ παρακάτω δεξιὰ
τῆ ἀνερχομένη μὲ τὸ τραῖνο εἶνε τὰ
ἀρχαῖα Ἀδελφὰ, ἡ πατρίς τοῦ Δη-
μοκρίτου, ἀλλὰ καὶ πατρίς τῶν εὐ-
φροσύνων καὶ ἀμείνων καὶ εὐδύ-
μων τῶν ψυχῶν, τῶν ἀπλῶν καὶ ἀ-
γέλων ἐκείνων τῆς ἀγαπώμενης ἀν-
θρώπων, ποῦ κίνοιο μὲ τὰ τότε ἔρ-
γα τοῦ καὶ σημερινὸν τὸν κόσμον νὰ
γελᾷ!...

Σήμερα στὴν Ξάνθη καὶ τὴν πε-
ριφέρειαν τῆς δὲν γελᾶ παρὰ με-
γαλὰ ὁ «Ταχυπολιτῆς» τῆς πόλεως ὁ
μεγαλοκατασκευαστής.

Καὶ ἐπαναλαμβάνομεν καὶ πάλιν:
— Διατί;

Τούρκος μεγαλοκατασκευασ-
τὴς τοῦ Κερκελίου.

Γεμίζουν τὸν κόσμον ἀπὸ δυνεῖα,
κινᾶ καὶ φευγαλέα, σὰν τῶν τοῦ-
γῶν τῶν καπνῶν.

Αὐτὴ ἡ φύσις καὶ μονότονος.

Ἀλλὰ καὶ φτωχὰ τὰ χρόνια.

Κόσμον, σαρκώδες τοῦ ἰδαίου,
σὺν ἁρκα χρέατος ψυχῶν, μονα-
δικὰ χρόνια, καθὼς λένε, γιὰ καπνὰ,
καὶ ἱστορὶο βαθὺ τῶν κοινοπολι-
τικῶν τοῦ κόσμου.

Ἀλλὰ καὶ τῶν βοτάνων τῶν οἰ-
κογενεῶν, καμνὰ καὶ καμνὰ στὰ σπύ-
ρα.

καὶ ἡ χαρὰ, καὶ πληκτικὸς ὁ κά-
πος!...

Καὶ ὅμως ἀπὸ τὴν ἴδωσ τῆς εὐ-
λογημένης τοῦτῃς γῆς πόσα παιδιὰ
καταπαισίσαν στὴν Εὐρώπῃ καὶ στὴν
Ἑλλάδα δὲν ἐκτιπῶσαν, πόσα με-
γὰλα ἰδέα ἀπὸ ἐνὸς σιγάρου τῶν
ἀπὸλασιν δὲν ἐγεννήθησαν, πόσες



Κεχαγῶν τῶν δεινῶν τῆς
Κοινοβουλίας.

ἀνέφεις ἱερῆς, διὰ ἀπαιτομένην

καὶ πᾶσι μεγαλοφρενὲς δὲν συνελί-
φθονον ἀπενεύσεις!...

Τὸ γεφύρι καὶ τὴν ἀπαιτομένην, τί
ἀποκτεῖ καὶ εὐδαίμονες στιγμὲς δὲν
ἔδωκεν ἀπὸ αὐτὰ!

Καὶ ὅμως βαρεὶς καὶ σὰν σκεπι-
καὶ τῶν χωριῶν αὐτῶν οἱ ἄνθρω-
ποι, ἀρροῦνται, μὲ πᾶσα καὶ
δὲν γελᾶ καὶ μέλας βαρὺ!...

Γιατί;

— Ὁ τόπος, μοῦ λένε, τὸ νερό.

Καὶ ὅμως ἐκεῖ παρακάτω δεξιὰ
τῆ ἀνερχομένη μὲ τὸ τραῖνο εἶνε τὰ
ἀρχαῖα Ἀδελφὰ, ἡ πατρίς τοῦ Δη-
μοκρίτου, ἀλλὰ καὶ πατρίς τῶν εὐ-
φροσύνων καὶ ἀμείνων καὶ εὐδύ-
μων τῶν ψυχῶν, τῶν ἀπλῶν καὶ ἀ-
γέλων ἐκείνων τῆς ἀγαπώμενης ἀν-
θρώπων, ποῦ κίνοιο μὲ τὰ τότε ἔρ-
γα τοῦ καὶ σημερινὸν τὸν κόσμον νὰ
γελᾷ!...

Σήμερα στὴν Ξάνθη καὶ τὴν πε-
ριφέρειαν τῆς δὲν γελᾶ παρὰ με-
γαλὰ ὁ «Ταχυπολιτῆς» τῆς πόλεως ὁ
μεγαλοκατασκευαστής.

Καὶ ἐπαναλαμβάνομεν καὶ πάλιν:
— Διατί;

Τούρκος μεγαλοκατασκευασ-
τὴς τοῦ Κερκελίου.

Γεμίζουν τὸν κόσμον ἀπὸ δυνεῖα,
κινᾶ καὶ φευγαλέα, σὰν τῶν τοῦ-
γῶν τῶν καπνῶν.

Αὐτὴ ἡ φύσις καὶ μονότομος.

Ἀλλὰ καὶ φτωχὰ τὰ χρόνια.

Κόσμον, σαρκώδες τοῦ ἰδαίου,
σὺν ἁρκα χρέατος ψυχῶν, μονα-
δικὰ χρόνια, καθὼς λένε, γιὰ καπνὰ,
καὶ ἱστορὶο βαθὺ τῶν κοινοπολι-
τικῶν τοῦ κόσμου.

Ἀλλὰ καὶ τῶν βοτάνων τῶν οἰ-
κογενεῶν, καμνὰ καὶ καμνὰ στὰ σπύ-
ρα.

Ὁ πολιτευτὴς τῆς Ξάνθης «
Πιπλόπουλος» θέλησε νὰ μοῦ δώσῃ
νὰ ἐξηγήσῃ ὅσον ἀφορᾷ τοῦτῃς
στον μόνον τὴν πόλιν τῆς Ξάνθης:
— Ἡ Ξάνθη, παρὰ τὸ μεγάλο ὀ-
νομα ποῦ ἔχει ὡς μὴ εὐμεροῦσα
πόλις τῆς Ἑλλάδος, σημερινὸν στενο-
χωρεῖται, ὑποφέρει...

Ὅταν εἰδῶμεν εἰς τὸ κεφάλαιον
αὐτὸ, θὰ εἰδῶμεν ἴδω ὑποφέρει καὶ
πᾶσαν ὑποφέρει.

Ἀλλὰ, εἰν ἡ Ξάνθη ὑποφέρει, τὰ
καπνοχώρια τῆς ἐκτείνονται κατὰ, ἀ-
παιτομένην χρῆσιν, δὲν ἐξοδεύουν
χρῆματα, ἀνάγκη: βιοτικὴς δὲν δι-
αμνημονεύσαν διόλου, λιτοδίαιτοι ἦ-
σαν πάντοτε καὶ συντηρητικοὶ οἱ κα-
τοικοὶ καί... ὅσοι, ὅπως καὶ ἡ πό-
λις, ἀρετὰ ἐξοδεύουν.

Ἀς ἀποδοῦμεν λοιπὸν τὸ πρῶ-
ν, ὅπως μοῦ ἔλεγε καὶ ἕνας χόν-
τζας, ἐστὶν τόπο, σὲ νερό!...

Ρωτᾶς ἔσαν συνταξιδιώτῃ Τούρ-
κο, πῶς τὰ περνᾶν ἰδῶ εἰς τὸ εἰου-
νανιστῶν, ὅπως λένε τὴν Ἑλλάδα,
— καὶ εἰουνανιστῶν τοὺς Ἑλλήνας,
ἀπὸ τὸ ἀρχαῖον Ἰων-Ἰωνία—καὶ ἂν
δὴ προημῶσαν νὰ πάνε καὶ νὰ ἔρ-
σιν στὴν Τούρκια. Λέγω πῶς εἶμαι
ἕνας ποῦ καὶ στὴν Κωνσταντινού-
πολιν καὶ δὲ διόλου μόνον γαλλικὰ.
Ἐννοεῖται ὅτι ἡ συνδιαλέξις γίνεται
διὰ... ἀμετρίως.

Ἄλλὰ ἀπαντᾷ δὲ εἶνε πολλὰ, πα-
ρακάτω, εὐχαριστοῦμαι ἀπὸ τὴν Ελ-
λάδα, ἀπὸ τοὺς Ἑλλήνας, ἀπὸ τὰς
ἑλληνικὰς ἀρχὰς καὶ τὸν ἑλληνικόν
τὸν κόσμον.

Ὅτι χαίρουν ἰσονομίᾳ καὶ ἰσο-
πολιτείας.

Ὅτι δὲν ἐξωφελοῦνται ἀπὸ τοὺς
ἄλλους τοὺς πολίτας, ὅπως ἔκαμαν
αὐτοὶ εἰς τὰ ἄλλα: μειοψηφίας ὁ-
τιν ἦσαν ἔδω κυρίαρχοι τοῦ τόπου.
Καὶ μοῦ προσέειπε ὅτι οἱ Ὀθω-
μανοὶ τοῦ τόπου πρὸ τοῦ καὶροῦ
σημειώετον εἰς τὴν ἀσφάλειαν τοῦ
τόπου.

Εἶνε λίγα χρόνια ἴσως ποῦ ἡ Γε-
νικὴ Διοίκησις τῆς Θράκης ἐξηγε-
σε καὶ κατέταξε δεκαπέντα ἐς αὐ-
τῶν εἰς τὴν χωροφυλακὴν τῆς χώ-
ρας...

Ἀς εἶνε, θὰ ξαναποῦμε γι' αὐτὰ,
διὰν ξαναγῶν... Ἑλλήνας.

Παρακολούθῃ τὴν διάβασιν μᾶς
βωδωμῆξης, ἔξω τῆς Ξάνθης, ἀπὸ
κάποιον νεογυμνασιόν ἀπὸ τὰς βο-
ρῆς παρατάσιον ἐκεῖ.

Ἄλλὰ εἶνε μὴ γέφυρα, ἀλλὰ ὁ
Τούρκος ἰδιοκτήτης καὶ ὁδηγὸς τοῦ
δρομικοῦ προτιμᾷ τὴν φυσικὴν ὁδόν:
τοῦ πόρου.

Τὰ βωδῶλια προχωροῦν μὲ τὴν
γνωστὴν ἀσθερότητα τοῦ βήμα-
τος στὰ νερά. Ὁ Τούρκος χωρικός
μὲ λαχρὰ τῆς βωδῶντος τοῦ κεν-
τρίτου παροῦσιν τὰ ζῶα. Ἐκεῖνα
πάλιν, σὰν νὰ εἶνε κοινωτικὰ, δὲν
ἐννοοῦν οὔτε κατὰ ἕνα δευτερόλε-
πτον νὰ ἐπιτεχνῶνται τὸ βῆμα τους,
ἐκκολοῦνται πάντοτε νὰ προχω-
ροῦν ρυθμιζόμενα, μονότονα, κανο-
νικά...

Πῶς ἡ καὶ ἰδῶ πῶς βαδίζει πρὸς
τὸ μέλλον μὲ βῆμα βωδῶντος ἐξου-
νιόνον εἰς βωδῶντος βαρῆαν!...

Οἱ ῥόδες τοῦ δρομικοῦ βωδῶντος
καὶνῶν λάκκων, τὰ βωδῶντος στα-
μῶν, ἀλλὰ ὁ χωρικός τὰ κοινοπολι-
τικῶν.

αἶε τοὺς γοῦρους μὲ τὴν σιδηρὰν
τῆς βωδῶντος τοῦ αἵματι. Σταλα-
γματῆς αἵματος λαμποῦν σὲ μαῦρο
ὄμμα τοῦ ἁπάνω σὰν ρουκίλια.
Μετὰ τὴν ὁρᾶν βωδῶντος ἀρ-
χίζει καὶ ἡ γλῶσσα, καὶ ἀρχίζει τὸ
υδραλογικὸν κατὰ τῆς μητέρας, τοῦ
πατέρα καὶ διὸν τῶν προγόνων τῶν
...βωδῶντος!

Ἐκεῖνα, ἐπικινεῖται εἰς τὸ... οἰο-
γενετικὸν φιλότιμον, ἐκκολοῦν ἀπὸ
τῶν λάκκων καὶ φρεσῶν καὶ ἀνα-
πνέονται τὰ κεφάλια, ὅσοι τὰ ἀφί-
νει ὁ ἑλγός, πρὸς τὸν οὐρανὸν προ-
χωροῦν λίγο γιὰ νὰ ξανακαλλίσου-
ν, νὰ ξαναναυσοῦνται καὶ νὰ προ-
χωρήσουν εἰς βαθύτερα νερά, ποῦ
τὸ σκεπάζουν σχεδὸν ὀλόκληρα.
Φρεσῶντα καὶ μὲ γουρλωμένα μάτια
προσπαθοῦν νὰ κρατήσουν τὸ κε-
φάλι τους ψηλὰ, στὴν ἐπιφάνεια.

Ἡ βωδῶντος ἀνεδοκατεβαίνει
στὰ πλεῖρά τῶν, τὰ γινέται, τὰ σκα-
ρῶσαι, ἀλλὰ αὐτὰ δὲν ἐννοοῦν νὰ
κινηθοῦν.

Τὸ τραῖνο προσπερνάει καὶ χά-
νομεν τὴν ἀπόλοιπον συνέχειαν.

Ἀλλὰ, εἰν ἐγᾶσαμεν τὸ θέμα
μᾶς: μένουμε αἱ σκέψεις.

Πότε ἐορτάζεται ἡ ἑορτὴ τῶν
Ζῶων στὴν Ἑλλάδα;

Τοῦ Ἁγίου Ἰεροθέου, ὁ ὁποῖος
ἀνεκρησθῇ, αἰθαίρετα ὀλίγον, ἐς
προσέταξις τῶν ζῶων τῶν ἑλληνικῶν,
διόδοι, περὶ τῶν καὶ τετραπό-
δων, μόνον καὶ μόνον διὰ λόγους
ἡμερομηνιακούς.

Γιὰ νὰ συμπεῖσῃ μὲ τὸν Ἅγιον
Φαγκῆσκον τῆς Ἀσιῆς, γιατί ὁ
πραγματικὸς ἅγιος τῶν ζῶων, κα-
τὰ τὸν ἑλληνικὸν λαόν, ποῦ καὶ τὸν
γιορτάζει καὶ τὸν πανηγυρίζει μᾶλ-
λον, εἶνε πρῶτα ὁ Ἅγιος Μόδετος,
καὶ δεύτερον ὁ Ἅγιος Μάμιος.

Ὅσοι γνωρίζουν τὸ ἑλληνικὸν τὸ
ὑπαίθριον, μποροῦν νὰ τὸ πιστοποιή-
σουν.

Ἀλλὰ διὰ λόγους πολιτικούς καὶ
διπλωματικούς καὶ λόγους γενικό-
τητας τῆς ἐορτῆς, κατηργήθησαν ἡ
μᾶλλον ἐπαυθῆσαν ἀπὸ ὑποφύτοι οἱ
ἄνθρωποι ἅγιοι τοῦ ἑλληνικοῦ
λαοῦ καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ὑπαίθριον,
τῶν Ἑλλήνων πτηνοτροφῶν καὶ κτη-
νοπαγωγῶν, τῶν τελεγκάδων καὶ
τῶν χωρικῶν, καὶ διορίσθη ἄνι-
αὐτῶν ὁ Ἅγιος Ἰεροθέος ὁ Ἀθη-
ναῖος!

— Καὶ πάλιν ἡ Ἀθήνα, θὰ μοῦ
πῇ παραπονιάρικα Μικεδῶν. Ἀκόμα
καὶ ὀλίγους δικούς της... διορίζει!
Ἀλλὰ ἐδῶ δὲν πρόκειται περὶ αὐ-
τοῦ.

Εἰς τὰ χωριά τῆς Θράκης βλέ-
πει πράγματα κατὰ καμνὰ σπύ-
ρα ποῦ τὸν κῆνον καὶ διεσπᾶται:
— Δὲν πέρασαν ὁ Ἅγιος Ἰερο-
θέος ἡ τὰ μέλη τῆς Ζωοφίλου Εται-
ρείας καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ μέλη:

Ἡ μήτις πρέπει νὰ περῇ κα-
νῶνος ὁ ἅγιος Ὀθωμανός... ἀνίστοι-
χος τῶν ἰδικῶν μας γιὰ νὰ ἰδῶν οἰ-
κτον καὶ ἔλεος καὶ τὰ τετραπόδα ἐ-
δῶ, ὅπου δουλεύουν, χωρὶς νὰ διορί-
ζονται καὶ πεθαίνουν χωρὶς νὰ ζῇ-
τοῦν συντάξεις!...

Σ

Εἰς τὸ ΠΡΟΣΕΧΕΣ:


Εἰς τὸν Στάθον.

...στα δικιά τους!

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ε ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ :

...όπως και παντού της Αυτοκρατορίας της Μακεδονίας, ανασταμένα και να το πέραμα της ποικιλοχώρας μιν, αλλά μεγαλόντοιο διελέκτορας γυρ έλλοστε γενικό δικαίωτο κ. Λαρίου.



*ταὶ δὲν ὑπῆρχον· καὶ οὐτε ἤτο δο-
 νατόν γὰ εὐρεθόν· ἔνεκεν τῆς ἀ-
 νομιμαίου, τότε, καταστάσεως.
 Τότε ἐξεπάθωνεν ὁ Δάσιος.
 Καὶ ἡ Ἐσθίη, ἡ Ἀλεξανδρῶ-
 νος, ἡ Καθ' ἡμῶν ἡ Νεα, ὁ Δά-
 σιος.

ρεσιδία—παντού γραθείς κατά
της στενογραφίας και του σχολα-
στικισμού της γραφειοκρατίας,
του κακοκλίσι και σπασμωδικού
παιγιδιού.

καὶ ἰσχυρὰ, σωτηρία ἀνθρώπων·
καὶ πᾶσι, γενικῶς, ἀναγωγὴ
ἐκ τοῦ θανάτου καὶ καθάρσιον.
Οἱ πολλοὶ δὲ, οἱ μικροὶ ὅλως,
τότε, τὰ διάφορα σαλτηγάρια τῶν
ἐκείνων ἐποχῶν ἀνέβλεπον καὶ

[illegible]

καυδούς την απάντην:
-Ο Δάσκιος.
'Ενοείται ότι για να τα βάλει
ο Δάσκιος αυτό, έπρεπε να γέ-
νοιον και άνθρωποι για να τα έ-
-

Τι αντιπροσώπευουν δε αυτά
είναι εγκαταστάσεις, τὰς ὁποί-
ας, ὅτε, ὁ Ὑπουργεῖον μὴ μὴν
ἀπορρίπτει, ἀλλὰ ἀποδέχεται.

ατά, έπτά, όκτώ, έννέα χρόνια, όπως και περισσότερα. Όλα αυτά άπό ά χρόνια κατεγύετο τό ύπουργείο της Συγκοινωνίας γιά νά έξέλθι τό όθιστο.

Ὁ πρῶτος παρατηρήσεις, ὁ πῶς διαπράττει παράβασις ἢ ὑπερβαίνει καθήκοντος—πᾶστε τοι, ἐ-

ἀναπεφωτισμένοι, καλῶς
 ὄντες, ὁ γένικος διοικητὴς, διὰ
 τῆς εὐθύνης τοῦ τοῦ δημαρχοῦ καὶ
 ὑποστήσας εἰς αὐτὸν τὴν ἀδιαφορίαν
 διὰ τὰ πεπρωμένα.

Καὶ τώρα, κατὰ τὸ περιεχόμενον
 καὶ χαρακτηριστικὸν διὰ τὴν ἑάν-

Μόλις νύχτας ένα σκοτάδι και

«ΕΘΝΟΣ» 23 ΙΟΥΝ 1936

ΕΛΛΗΝΙΚΗ, Δεκέμβριος.— Η Σάνθη ως πόλις και ως διαμονή εινε τωσ μία από τις πιο θλιμένες πόλεις της Ελλάδος.

Έχει όμως και ένα «σφράγισμα». Τόν «κατεβατόν» άνειοι, ο οποίος κατεβαίνει από την χαράδραν του περιψήμιον ποταμού της, του Κοσμοπόλου.

Άλλοι όμως εις τόν άπρόσεκτον Σάνθηον και τόν μη γνωρίζοντα Σάνθηον, ο οποίος θα έπεθε ήσαν πνήν το πέτρινον έκκειον στήλη το παγε-



Κατασκευασθέντων ελεγκών εις την Σάνθηον.

— Πόσο τά αυγά, κυρά ;
— Δουδ δραχμές το ένα.
— Δεν κάνει μια και δυόδοντα. Δεν μου φθάνουν τά λεπτά, καυμένη. Χθές αγοράσα ένα γουναρικό.

φόν φυτόμαί του, του θανάτου ! Η αλευρίτις θα εινε ή αναπόφευκτος της άπρωσεξίας του συνέπεια...

Το «ρεβίμα» αυτό του άερος κάμνει και την Σάνθηον, όταν φουάη, μιά από τις πιο κρύες και παγερές πόλεις της Ελλάδος τόν χειμώνα.

Το κρύο της, λένε, εινε φοβερό. "Αν και συνηθισμένοι εις τους πάγους της Βόρειον Ελλάδος, έδοκιμάσμεν κάποτε την παγεράν πνοήν της. Άλλά μου λένε ότι μερικές φορές εινε καί τι το άπερίγραπτον το ψύχος που επικρατεί εις την πόλιν ταύτην.

Η Κομισινή εινε πιο ζεστή από την Σάνθηον.

Κουμένη σαν γελώνα μέσα εις το γουμά της έδαφος, το κατώτερον ως λένε της επιφανείας της θαλάσσης, ζεσταίνεται από τόν έαυτόν της. Αυτή όμως έχει την ύγρασίαν της, άλλην πληγην μεγάλην.

Λίγο να σπάρη κανείς εις την γη της Κομισινούτσας θα ανακηρύσσεται έρω, ως έκ θάνατος.

Λαίπν καλόν θα εινε να μοναχική κανείς εις την Κομισινήν και να πηγαίνει κατόπιν εις την Σάνθηον να... σπενγώνη !

Εις τόν αέρα-καταπέλτην ανδόν της Σάνθης αποδίδουν μερικοί και τα κροσώματα της φθίσεως που παρουσιάζονται εις την πόλιν, βοηθώντας βεβαίως και της κακής ζωής και της χειρότερης διαίτης.

Και εις την Σάνθηον και εις την Κομισινήν και εις άλλην σκεδόν την Θράκην επέπεσε ή κακή, της σφαγής, τοι θριαυτοί των μεγάλων καρδιών, που της οποίας έγγραψαν που κακού δια την Μακεδονίαν.

— Καρδιά για καρδιά δεν έμεινε.

Όγκώδεις κορμοί κατακόλιντον γιγάντων φορτώνονται εις μεγάλα ατσίκινητα και φεύγουν για τους λιμένες. Από εκεί λένε ότι έξάγονται διά την Ιταλίαν, όπου λουστράρονται, λειαίνονται και μās επιστρέφονται έδω διά να τα αγοράσωμεν εις τιμήν εκατονταπλασίαν ως «έκλε δι' επίπλα πολυτελείας».

"Αν έξακολουθήση ή κατάσταση αυτή, ούτε καρδιά θα διάσχη εις την Θράκη, έπειτα από κάποιον Δυτικού Νεκρωταφείου.

Τωσ να τά φέρονμεν μιά ήμερα

από την Ιταλίαν και αυτά, όπως τους αναμένει, ως άπορικά πολυτελείας.

Γιατί οι Ιταλοί δεν εινε άνόητοι, όπως ήμεις, να καταστρέφουν τα άποροφάρα δένδρα τους.

— Ο φύτευόν μίαν άμυγδαλίαν, μίαν καρδιάν, ένα άποροφάρον δένδρον, έλεγεν ο Μουσαλλίνι κάποτε σ' έναν λόγον του προς τόν Ιταλικόν λαόν, κληροδοτεί μίαν έδραν και χαράν εις τα παιδιά του και μίαν βίαν ανούου δια την άθνην της χώρας μας άπονομιάν.

Έτσι ή έκατορία των λόγων αυτών του Μουσαλλίνι θα ήθελε να έτοιμήσω εις τους άρχοντας της Σάνθης καί τι.

Γιατί οι άνωθεν της πόλεως βράχοι δεν δένδροφυτεύονται με άμυγδαλίες και καρδιές ; Τα πεύκα, τα οποία σκέπτονται να βάζουν, θα γίνουν δένδρα μετά ήντηκονταετίαν, έγώ ή άμυγδαλί σε 3—4 χρόνια εινε δένδρον έτοιμον και καρποφορεί και δίδει...

Άλλως ιε δεν έννοούμεν να αποκλεισθύν τα πεύκα, άλλα να μην αποκλεισθύν και τα άλλα.

Ο κ. δήμαρχος Σάνθης μου έλεγεν ότι σκέπτεται να φύτευση ελειούστρεψα κατά μήκος των μεγάλων δδών της πόλεως.

Έδω έπάνω νομίζω ότι θα έδοκιμάσωμεν ή φύλλια. Διά τας δένδροστοχίας δε πόλεων την νομίζω ότι δένδρον που πρέπει να φυτεύηται.

Όρατόν δένδρον, ήμερών διακοσμητικό, μυροδόλον ήν ένομήν και εις το τέλος και άφελος.

Μας δίδει το «εφελος» ότι έποισι εισάγονται από το έξωτερικόν δυσεύχως και το ίδιο.

Εις τόν Βελιγράδι μιά πόλις από της καλύτερης της πόλεως, όπου και οι ξένοι πρεσβεία και όπου ήσαν και ή ελληνική ποιν πύη εις τόν νέον οικισμό της, έχει φυλλίνας για δένδροστοχία.

Κάθε δε άνδρην γίνεται άνάστασις Θεού καρπολεκτικώς έχει με το άνθισμα και μυροδόλον των δένδρων ταύτων !...

Έδω εις την Ελλάδα, μās πήραν τά μυριά οι άνακτες και οι πιεσμένοι...

Ας επανέλθωμεν εις τόν έλεον των καρδιών της Μακεδονίας και της Θράκης.

Ξέρει ποιος εινε ο εισηγητής της ιδέας του μεγάλου τούτου θριαυτοί και της έξαγωγής της ευλείας εις τόν Ιταλίαν ;

Από Ιταλούς χωρικούς, ναυαγισσόντες εις την... Μακεδονίαν.

Όταν ο κ. Σωτ. Κοζιμάνης, λατρός και πολιτευτής Γιαννιτσών, έσπούδαζε με έξοδα του Κράτους εις την Ιταλίαν τους έγγονούς και έπειτα τοις εις καλούς και έξαγεταίους, τοις έφερεν εις την Μακεδονίαν να νά εξαποστείον μίαν νέαν κτηνοορκήν και φροντοπαρονομήν πνοήν εις την χώραν, τότε, ή οποία από της άπόψεως αυτής ευρισκετο εις κατήσταισι προωτηγή !

Κατόπιν ήλθαν οι πόλεμοι, άηλευθρόδη το μέρος από τόν ελληνικόν στρατό, έγκατεστάθησαν γεωργικοί άρχαι και οι δύο Ιταλοί ήμεναν χωριά έξαγείαν σκεδόν. Έπειδή δε ήσαν και ξένοι ύπηκοοί, δεν ήδυναντο κατά τόν σκετικόν νόμον να άγοράσωμεν ή να έννομάσωμεν κτήματα και να έπιδοθούν εις καλλιέργειαν.

Έτσι στενοχωρηθήκαν οικονομικώς και τόν προέβλεπον της Θεσσαλονίκης τοις τοποθέτησιν με έλάχιστον μισθόν να περιποιούνται τους κήπους του Ιταλικού σχολείου και να κλάδων τα δένδρα κάποιον Δυτικού Νεκρωταφείου.

Έκείνοι, για να εξαχέσουν εις

τος άνάγκας των, ήναγκασθήσαν να έπιδοθούν και εις άλλα έξαγγέματα. Κατ' άρχάς ήγούρασαν τα δένδρα των γδερομένων σκαλοφάρον από τα παρόδικα της Θεσσαλονίκης και τα έπέτελλαν εις την Ιταλίαν, όπου τα χρησιμοποιούν, φαίνεται, για τσάντες και για άλλα τέτοια είδη.

«Η πένια τέχνας κατεργάζεται», έλεγαν οι άρχαι.

Έπειτα έκατέφθησαν την έμμελλουσιν των καρδιών του τόπου.

Έγραψαν εις έξαγγείλια εκεί και άρχισαν τόν σπείσιμο και τόν κατακάψισμα και κατακαυμνισμα των άφελων τούτων δένδρων, τών τόσοσ έτοιμικών και τών μη ζητούντων καμμία ειδικήν καλλιέργειαν, μη άπολαμβανόντων δε έδω περιποίησεως καμμίας.

Εις την Θεσσαλονίκην σήμεραν τα καρδιά τιμώται 20 δραχμάς την όκάν.

Διά να τελειώσωμεν δε με την ιστορίαν των καρδιοφάγων αυτών, αληθοσφονούμεν το άξιότιμον Κομάν Θράκης και Μακεδονίας ότι τούτους τους παρέλαβαν από δύο έτων εις ένα μεγάλο κτήρι των που έχουν οι έξαγγείλια Λαυραάδες παρά την Νισόβαν. Έκείνοι έζησαν διά το πρώτον έτος άποδοόν 3.000 δραχμάς τόν μήνα και από τόν δεύτερον ή τρίτον, αντί μισθού, τρείς, δη. εις τας έκατόν εκ των εκατόν του κτήματος εισορήσαν. Και τούτο διότι προσέβλεπαν ότι το έτήσιον εισόδημα θα υπερβαίνει το έξακτιμώριον.

Έκείνοι λένε, και άν και χωρικοί, ήμερών διακοσμητικό, μυροδόλον ήν ένομήν και εις το τέλος και άφελος.

Μας δίδει το «εφελος» ότι έποισι εισάγονται από το έξωτερικόν δυσεύχως και το ίδιο.

Εις τόν Βελιγράδι μιά πόλις από της καλύτερης της πόλεως, όπου και οι ξένοι πρεσβεία και όπου ήσαν και ή ελληνική ποιν πύη εις τόν νέον οικισμό της, έχει φυλλίνας για δένδροστοχία.

Κάθε δε άνδρην γίνεται άνάστασις Θεού καρπολεκτικώς έχει με το άνθισμα και μυροδόλον των δένδρων ταύτων !...

Έδω εις την Ελλάδα, μās πήραν τά μυριά οι άνακτες και οι πιεσμένοι...

Ας επανέλθωμεν εις τόν έλεον των καρδιών της Μακεδονίας και της Θράκης. Ξέρει ποιος εινε ο εισηγητής της ιδέας του μεγάλου τούτου θριαυτοί και της έξαγωγής της ευλείας εις τόν Ιταλίαν ; Από Ιταλούς χωρικούς, ναυαγισσόντες εις την... Μακεδονίαν. Όταν ο κ. Σωτ. Κοζιμάνης, λατρός και πολιτευτής Γιαννιτσών, έσπούδαζε με έξοδα του Κράτους εις την Ιταλίαν τους έγγονούς και έπειτα τοις εις καλούς και έξαγεταίους, τοις έφερεν εις την Μακεδονίαν να νά εξαποστείον μίαν νέαν κτηνοορκήν και φροντοπαρονομήν πνοήν εις την χώραν, τότε, ή οποία από της άπόψεως αυτής ευρισκετο εις κατήσταισι προωτηγή ! Κατόπιν ήλθαν οι πόλεμοι, άηλευθρόδη το μέρος από τόν ελληνικόν στρατό, έγκατεστάθησαν γεωργικοί άρχαι και οι δύο Ιταλοί ήμεναν χωριά έξαγείαν σκεδόν. Έπειδή δε ήσαν και ξένοι ύπηκοοί, δεν ήδυναντο κατά τόν σκετικόν νόμον να άγοράσωμεν ή να έννομάσωμεν κτήματα και να έπιδοθούν εις καλλιέργειαν. Έτσι στενοχωρηθήκαν οικονομικώς και τόν προέβλεπον της Θεσσαλονίκης τοις τοποθέτησιν με έλάχιστον μισθόν να περιποιούνται τους κήπους του Ιταλικού σχολείου και να κλάδων τα δένδρα κάποιον Δυτικού Νεκρωταφείου. Έκείνοι, για να εξαχέσουν εις

τος άνάγκας των, ήναγκασθήσαν να έπιδοθούν και εις άλλα έξαγγέματα. Κατ' άρχάς ήγούρασαν τα δένδρα των γδερομένων σκαλοφάρον από τα παρόδικα της Θεσσαλονίκης και τα έπέτελλαν εις την Ιταλίαν, όπου τα χρησιμοποιούν, φαίνεται, για τσάντες και για άλλα τέτοια είδη.

«Η πένια τέχνας κατεργάζεται», έλεγαν οι άρχαι.

Έπειτα έκατέφθησαν την έμμελλουσιν των καρδιών του τόπου.

Έγραψαν εις έξαγγείλια εκεί και άρχισαν τόν σπείσιμο και τόν κατακάψισμα και κατακαυμνισμα των άφελων τούτων δένδρων, τών τόσοσ έτοιμικών και τών μη ζητούντων καμμία ειδικήν καλλιέργειαν, μη άπολαμβανόντων δε έδω περιποίησεως καμμίας.

Εις την Θεσσαλονίκην σήμεραν τα καρδιά τιμώται 20 δραχμάς την όκάν.

Διά να τελειώσωμεν δε με την ιστορίαν των καρδιοφάγων αυτών, αληθοσφονούμεν το άξιότιμον Κομάν Θράκης και Μακεδονίας ότι τούτους τους παρέλαβαν από δύο έτων εις ένα μεγάλο κτήρι των που έχουν οι έξαγγείλια Λαυραάδες παρά την Νισόβαν. Έκείνοι έζησαν διά το πρώτον έτος άποδοόν 3.000 δραχμάς τόν μήνα και από τόν δεύτερον ή τρίτον, αντί μισθού, τρείς, δη. εις τας έκατόν εκ των εκατόν του κτήματος εισορήσαν. Και τούτο διότι προσέβλεπαν ότι το έτήσιον εισόδημα θα υπερβαίνει το έξακτιμώριον.

Έκείνοι λένε, και άν και χωρικοί, ήμερών διακοσμητικό, μυροδόλον ήν ένομήν και εις το τέλος και άφελος.

Μας δίδει το «εφελος» ότι έποισι εισάγονται από το έξωτερικόν δυσεύχως και το ίδιο.

Εις τόν Βελιγράδι μιά πόλις από της καλύτερης της πόλεως, όπου και οι ξένοι πρεσβεία και όπου ήσαν και ή ελληνική ποιν πύη εις τόν νέον οικισμό της, έχει φυλλίνας για δένδροστοχία.

Κάθε δε άνδρην γίνεται άνάστασις Θεού καρπολεκτικώς έχει με το άνθισμα και μυροδόλον των δένδρων ταύτων !...

Έδω εις την Ελλάδα, μās πήραν τά μυριά οι άνακτες και οι πιεσμένοι...

Ας επανέλθωμεν εις τόν έλεον των καρδιών της Μακεδονίας και της Θράκης. Ξέρει ποιος εινε ο εισηγητής της ιδέας του μεγάλου τούτου θριαυτοί και της έξαγωγής της ευλείας εις τόν Ιταλίαν ; Από Ιταλούς χωρικούς, ναυαγισσόντες εις την... Μακεδονίαν. Όταν ο κ. Σωτ. Κοζιμάνης, λατρός και πολιτευτής Γιαννιτσών, έσπούδαζε με έξοδα του Κράτους εις την Ιταλίαν τους έγγονούς και έπειτα τοις εις καλούς και έξαγεταίους, τοις έφερεν εις την Μακεδονίαν να νά εξαποστείον μίαν νέαν κτηνοορκήν και φροντοπαρονομήν πνοήν εις την χώραν, τότε, ή οποία από της άπόψεως αυτής ευρισκετο εις κατήσταισι προωτηγή ! Κατόπιν ήλθαν οι πόλεμοι, άηλευθρόδη το μέρος από τόν ελληνικόν στρατό, έγκατεστάθησαν γεωργικοί άρχαι και οι δύο Ιταλοί ήμεναν χωριά έξαγείαν σκεδόν. Έπειδή δε ήσαν και ξένοι ύπηκοοί, δεν ήδυναντο κατά τόν σκετικόν νόμον να άγοράσωμεν ή να έννομάσωμεν κτήματα και να έπιδοθούν εις καλλιέργειαν. Έτσι στενοχωρηθήκαν οικονομικώς και τόν προέβλεπον της Θεσσαλονίκης τοις τοποθέτησιν με έλάχιστον μισθόν να περιποιούνται τους κήπους του Ιταλικού σχολείου και να κλάδων τα δένδρα κάποιον Δυτικού Νεκρωταφείου. Έκείνοι, για να εξαχέσουν εις

τος άνάγκας των, ήναγκασθήσαν να έπιδοθούν και εις άλλα έξαγγέματα. Κατ' άρχάς ήγούρασαν τα δένδρα των γδερομένων σκαλοφάρον από τα παρόδικα της Θεσσαλονίκης και τα έπέτελλαν εις την Ιταλίαν, όπου τα χρησιμοποιούν, φαίνεται, για τσάντες και για άλλα τέτοια είδη.

«Η πένια τέχνας κατεργάζεται», έλεγαν οι άρχαι.

Έπειτα έκατέφθησαν την έμμελλουσιν των καρδιών του τόπου.

Έγραψαν εις έξαγγείλια εκεί και άρχισαν τόν σπείσιμο και τόν κατακάψισμα και κατακαυμνισμα των άφελων τούτων δένδρων, τών τόσοσ έτοιμικών και τών μη ζητούντων καμμία ειδικήν καλλιέργειαν, μη άπολαμβανόντων δε έδω περιποίησεως καμμίας.

Εις την Θεσσαλονίκην σήμεραν τα καρδιά τιμώται 20 δραχμάς την όκάν.

Διά να τελειώσωμεν δε με την ιστορίαν των καρδιοφάγων αυτών, αληθοσφονούμεν το άξιότιμον Κομάν Θράκης και Μακεδονίας ότι τούτους τους παρέλαβαν από δύο έτων εις ένα μεγάλο κτήρι των που έχουν οι έξαγγείλια Λαυραάδες παρά την Νισόβαν. Έκείνοι έζησαν διά το πρώτον έτος άποδοόν 3.000 δραχμάς τόν μήνα και από τόν δεύτερον ή τρίτον, αντί μισθού, τρείς, δη. εις τας έκατόν εκ των εκατόν του κτήματος εισορήσαν. Και τούτο διότι προσέβλεπαν ότι το έτήσιον εισόδημα θα υπερβαίνει το έξακτιμώριον.

Έκείνοι λένε, και άν και χωρικοί, ήμερών διακοσμητικό, μυροδόλον ήν ένομήν και εις το τέλος και άφελος.

Μας δίδει το «εφελος» ότι έποισι εισάγονται από το έξωτερικόν δυσεύχως και το ίδιο.

Εις τόν Βελιγράδι μιά πόλις από της καλύτερης της πόλεως, όπου και οι ξένοι πρεσβεία και όπου ήσαν και ή ελληνική ποιν πύη εις τόν νέον οικισμό της, έχει φυλλίνας για δένδροστοχία.

Κάθε δε άνδρην γίνεται άνάστασις Θεού καρπολεκτικώς έχει με το άνθισμα και μυροδόλον των δένδρων ταύτων !...

Έδω εις την Ελλάδα, μās πήραν τά μυριά οι άνακτες και οι πιεσμένοι...

Ας επανέλθωμεν εις τόν έλεον των καρδιών της Μακεδονίας και της Θράκης. Ξέρει ποιος εινε ο εισηγητής της ιδέας του μεγάλου τούτου θριαυτοί και της έξαγωγής της ευλείας εις τόν Ιταλίαν ; Από Ιταλούς χωρικούς, ναυαγισσόντες εις την... Μακεδονίαν. Όταν ο κ. Σωτ. Κοζιμάνης, λατρός και πολιτευτής Γιαννιτσών, έσπούδαζε με έξοδα του Κράτους εις την Ιταλίαν τους έγγονούς και έπειτα τοις εις καλούς και έξαγεταίους, τοις έφερεν εις την Μακεδονίαν να νά εξαποστείον μίαν νέαν κτηνοορκήν και φροντοπαρονομήν πνοήν εις την χώραν, τότε, ή οποία από της άπόψεως αυτής ευρισκετο εις κατήσταισι προωτηγή ! Κατόπιν ήλθαν οι πόλεμοι, άηλευθρόδη το μέρος από τόν ελληνικόν στρατό, έγκατεστάθησαν γεωργικοί άρχαι και οι δύο Ιταλοί ήμεναν χωριά έξαγείαν σκεδόν. Έπειδή δε ήσαν και ξένοι ύπηκοοί, δεν ήδυναντο κατά τόν σκετικόν νόμον να άγοράσωμεν ή να έννομάσωμεν κτήματα και να έπιδοθούν εις καλλιέργειαν. Έτσι στενοχωρηθήκαν οικονομικώς και τόν προέβλεπον της Θεσσαλονίκης τοις τοποθέτησιν με έλάχιστον μισθόν να περιποιούνται τους κήπους του Ιταλικού σχολείου και να κλάδων τα δένδρα κάποιον Δυτικού Νεκρωταφείου. Έκείνοι, για να εξαχέσουν εις

τος άνάγκας των, ήναγκασθήσαν να έπιδοθούν και εις άλλα έξαγγέματα. Κατ' άρχάς ήγούρασαν τα δένδρα των γδερομένων σκαλοφάρον από τα παρόδικα της Θεσσαλονίκης και τα έπέτελλαν εις την Ιταλίαν, όπου τα χρησιμοποιούν, φαίνεται, για τσάντες και για άλλα τέτοια είδη.

«Η πένια τέχνας κατεργάζεται», έλεγαν οι άρχαι.

Έπειτα έκατέφθησαν την έμμελλουσιν των καρδιών του τόπου.

Έγραψαν εις έξαγγείλια εκεί και άρχισαν τόν σπείσιμο και τόν κατακάψισμα και κατακαυμνισμα των άφελων τούτων δένδρων, τών τόσοσ έτοιμικών και τών μη ζητούντων καμμία ειδικήν καλλιέργειαν, μη άπολαμβανόντων δε έδω περιποίησεως καμμίας.

Εις την Θεσσαλονίκην σήμεραν τα καρδιά τιμώται 20 δραχμάς την όκάν.

Διά να τελειώσωμεν δε με την ιστορίαν των καρδιοφάγων αυτών, αληθοσφονούμεν το άξιότιμον Κομάν Θράκης και Μακεδονίας ότι τούτους τους παρέλαβαν από δύο έτων εις ένα μεγάλο κτήρι των που έχουν οι έξαγγείλια Λαυραάδες παρά την Νισόβαν. Έκείνοι έζησαν διά το πρώτον έτος άποδοόν 3.000 δραχμάς τόν μήνα και από τόν δεύτερον ή τρίτον, αντί μισθού, τρείς, δη. εις τας έκατόν εκ των εκατόν του κτήματος εισορήσαν. Και τούτο διότι προσέβλεπαν ότι το έτήσιον εισόδημα θα υπερβαίνει το έξακτιμώριον.

Έκείνοι λένε, και άν και χωρικοί, ήμερών διακοσμητικό, μυροδόλον ήν ένομήν και εις το τέλος και άφελος.

Μας δίδει το «εφελος» ότι έποισι εισάγονται από το έξωτερικόν δυσεύχως και το ίδιο.

Εις τόν Βελιγράδι μιά πόλις από της καλύτερης της πόλεως, όπου και οι ξένοι πρεσβεία και όπου ήσαν και ή ελληνική ποιν πύη εις τόν νέον οικισμό της, έχει φυλλίνας για δένδροστοχία.

Κάθε δε άνδρην γίνεται άνάστασις Θεού καρπολεκτικώς έχει με το άνθισμα και μυροδόλον των δένδρων ταύτων !...

Έδω εις την Ελλάδα, μās πήραν τά μυριά οι άνακτες και οι πιεσμένοι...

Ας επανέλθωμεν εις τόν έλεον των καρδιών της Μακεδονίας και της Θράκης. Ξέρει ποιος εινε ο εισηγητής της ιδέας του μεγάλου τούτου θριαυτοί και της έξαγωγής της ευλείας εις τόν Ιταλίαν ; Από Ιταλούς χωρικούς, ναυαγισσόντες εις την... Μακεδονίαν. Όταν ο κ. Σωτ. Κοζιμάνης, λατρός και πολιτευτής Γιαννιτσών, έσπούδαζε με έξοδα του Κράτους εις την Ιταλίαν τους έγγονούς και έπειτα τοις εις καλούς και έξαγεταίους, τοις έφερεν εις την Μακεδονίαν να νά εξαποστείον μίαν νέαν κτηνοορκήν και φροντοπαρονομήν πνοήν εις την χώραν, τότε, ή οποία από της άπόψεως αυτής ευρισκετο εις κατήσταισι προωτηγή ! Κατόπιν ήλθαν οι πόλεμοι, άηλευθρόδη το μέρος από τόν ελληνικόν στρατό, έγκατεστάθησαν γεωργικοί άρχαι και οι δύο Ιταλοί ήμεναν χωριά έξαγείαν σκεδόν. Έπειδή δε ήσαν και ξένοι ύπηκοοί, δεν ήδυναντο κατά τόν σκετικόν νόμον να άγοράσωμεν ή να έννομάσωμεν κτήματα και να έπιδοθούν εις καλλιέργειαν. Έτσι στενοχωρηθήκαν οικονομικώς και τόν προέβλεπον της Θεσσαλονίκης τοις τοποθέτησιν με έλάχιστον μισθόν να περιποιούνται τους κήπους του Ιταλικού σχολείου και να κλάδων τα δένδρα κάποιον Δυτικού Νεκρωταφείου. Έκείνοι, για να εξαχέσουν εις

τος άνάγκας των, ήναγκασθήσαν να έπιδοθούν και εις άλλα έξαγγέματα. Κατ' άρχάς ήγούρασαν τα δένδρα των γδερομένων σκαλοφάρον από τα παρόδικα της Θεσσαλονίκης και τα έπέτελλαν εις την Ιταλίαν, όπου τα χρησιμοποιούν, φαίνεται, για τσάντες και για άλλα τέτοια είδη.

«Η πένια τέχνας κατεργάζεται», έλεγαν οι άρχαι.

Έπειτα έκατέφθησαν την έμμελλουσιν των καρδιών του τόπου.

Έγραψαν εις έξαγγείλια εκεί και άρχισαν τόν σπείσιμο και τόν κατακάψισμα και κατακαυμνισμα των άφελων τούτων δένδρων, τών τόσοσ έτοιμικών και τών μη ζητούντων καμμία ειδικήν καλλιέργειαν, μη άπολαμβανόντων δε έδω περιποίησεως καμμίας.

Εις την Θεσσαλονίκην σήμεραν τα καρδιά τιμώται 20 δραχμάς την όκάν.

Διά να τελειώσωμεν δε με την ιστορίαν των καρδιοφάγων αυτών, αληθοσφονούμεν το άξιότιμον Κομάν Θράκης και Μακεδονίας ότι τούτους τους παρέλαβαν από δύο έτων εις ένα μεγάλο κτήρι των που έχουν οι έξαγγείλια Λαυραάδες παρά την Νισόβαν. Έκείνοι έζησαν διά το πρώτον έτος άποδοόν 3.000 δραχμάς τόν μήνα και από τόν δεύτερον ή τρίτον, αντί μισθού, τρείς, δη. εις τας έκατόν εκ των εκατόν του κτήματος εισορήσαν. Και τούτο διότι προσέβλεπαν ότι το έτήσιον εισόδημα θα υπερβαίνει το έξακτιμώριον.

Έκείνοι λένε, και άν και χωρικοί, ήμερών διακοσμητικό, μυροδόλον ήν ένομήν και εις το τέλος και άφελος.

Μας δίδει το «εφελος» ότι έποισι εισάγονται από το έξωτερικόν δυσεύχως και το ίδιο.

Εις τόν Βελιγράδι μιά πόλις από της καλύτερης της πόλεως, όπου και οι ξένοι πρεσβεία και όπου ήσαν και ή ελληνική ποιν πύη εις τόν νέον οικισμό της, έχει φυλλίνας για δένδροστοχία.

Κάθε δε άνδρην γίνεται άνάστασις Θεού καρπολεκτικώς έχει με το άνθισμα και μυροδόλον των δένδρων ταύτων !...

Έδω εις την Ελλάδα, μās πήραν τά μυριά οι άνακτες και οι πιεσμένοι...

Ας επανέλθωμεν εις τόν έλεον των καρδιών της Μακεδονίας και της Θράκης. Ξέρει ποιος εινε ο εισηγητής της ιδέας του μεγάλου τούτου θριαυτοί και της έξαγωγής της ευλείας εις τόν Ιταλίαν ; Από Ιταλούς χωρικούς, ναυαγισσόντες εις την... Μακεδονίαν. Όταν ο κ. Σωτ. Κοζιμάνης, λατρός και πολιτευτής Γιαννιτσών, έσπούδαζε με έξοδα του Κράτους εις την Ιταλίαν τους έγγονούς και έπειτα τοις εις καλούς και έξαγεταίους, τοις έφερεν εις την Μακεδονίαν να νά εξαποστείον μίαν νέαν κτηνοορκήν και φροντοπαρονομήν πνοήν εις την χώραν, τότε, ή οποία από της άπόψεως αυτής ευρισκετο εις κατήσταισι προωτηγή ! Κατόπιν ήλθαν οι πόλεμοι, άηλευθρόδη το μέρος από τόν ελληνικόν στρατό, έγκατεστάθησαν γεωργικοί άρχαι και οι δύο Ιταλοί ήμεναν χωριά έξαγείαν σκεδόν. Έπειδή δε ήσαν και ξένοι ύπηκοοί, δεν ήδυναντο κατά τόν σκετικόν νόμον να άγοράσωμεν ή να έννομάσωμεν κτήματα και να έπιδοθούν εις καλλιέργειαν. Έτσι στενοχωρηθήκαν οικονομικώς και τόν προέβλεπον της Θεσσαλονίκης τοις τοποθέτησιν με έλάχιστον μισθόν να περιποιούνται τους κήπους του Ιταλικού σχολείου και να κλάδων τα δένδρα κάποιον Δυτικού Νεκρωταφείου. Έκείνοι, για να εξαχέσουν εις

τος άνάγκας των, ήναγκασθήσαν να έπιδοθούν και εις άλλα έξαγγέματα. Κατ' άρχάς ήγούρασαν τα δένδρα των γδερομένων σκαλοφάρον από τα παρόδικα της Θεσσαλονίκης και τα έπέτελλαν εις την Ιταλίαν, όπου τα χρησιμοποιούν, φαίνεται, για τσάντες και για άλλα τέτοια είδη.

«Η πένια τέχνας κατεργάζεται», έλεγαν οι άρχαι.

Έπειτα έκατέφθησαν την έμμελλουσιν των καρδιών του τόπου.

Έγραψαν εις έξαγγείλια εκεί και άρχισαν τόν σπείσιμο και τόν κατακάψισμα και κατακαυμνισμα των άφελων τούτων δένδρων, τών τόσοσ έτοιμικών και τών μη ζητούντων καμμία ειδικήν καλλιέργειαν, μη άπολαμβανόντων δε έδω περιποίησεως καμμίας.

Εις την Θεσσαλονίκην σήμεραν τα καρδιά τιμώται 20 δραχμάς την όκάν.

Διά να τελειώσωμεν δε με την ιστορίαν των

Εφ. 29 Ιουλίου 1936

ΞΑΝΘΗ, Δεκέμβριος.—Έξαγορευθεί τον περίπατόν μου εις την Ξάνθη. Την Ξάνθη με τα παραγωγεία τα μαγαζάκια της, τα στενά και σχολιά παραδορμάρια της, την Ξάνθη με τόν ένα-δύο κεντρούς της, δρόμους, την Ξάνθη την άνη-



Τό πατροπαράδοτον

γορικὴν καὶ καθηγορικὴν, τὴν Ξάνθη τὴν στενοχωρημένην, τὴν μεγαλοκλήνη, ποὺ δὲν γελᾷ οὔτε τὸ νύσχο καὶ καθαρό αὐτὸ πρὸς τῆς Κυριακῆς, ἀν καὶ τὴν φρεσκοβλινε ἡ νικητερινὴ βροχὴ, καὶ ἂν καὶ τὰ λυγισιά, ἀπὸ τὸν καρό, λουλουδία τῆς προσκοποῦν ν' ἀνοίξουν, με ὅλη τὴν καρδιά τους, ἀπὸ τὰ παρὰθύρα καὶ ἀπὸ τοὺς κήπους, σὸν γλυκὸ τοῦτον ἥλιο τῆς ζεστῆς ἡμέρας.

Τὶ ἔχει καὶ φαίνεται στενοχωρημένην;

Κάποιος μοῦ ἀπαντᾷ:

—Καὶ τί νὰ μὴν ἔχῃ!

Ἡ Ξάνθη δὲν ἔχει κούρας ἀρετῆς. Τῆς τὸ ρῶνε αἱ Ἀθήναι.

Ἡ Ξάνθη δὲν ἔχει, πλέον κούρια ἄς θοῶνα—τὰ θρεῖα ψάρια τῆς Μπαρούς—τὰ τρεῖα ἡ Ἀθήνα.

Ὅ, πὶ καλὸν ἔχει ὁ πότος, τραβιέται, πάντοτε, πρὸς τὰ ἔκει. Κάθε ἰσμός τοῦ τύπου, ἐμψύχεται διὰ τὴν πρωτεύουσαν.

Νομίζω ὅτι ὁ παραπονοῦμενος δὲν ἔχει δίκην! Ἄν παῖρον τὰ πάντα τῆς Ξάνθης, ἡ πρωτεύουσα, νομίζω ὅτι τῆς ἄφηκε τὴν ἀγορανομία. Καὶ ἐπ' ὅσον δὲν τὴν πῆρε καὶ αὐτὴν, ποὺ εἶνε ἡ ἀγορανομία καὶ τί κάνει καὶ ποὺ βροῖσεται, καὶ γιατί δὲν ἐπειθαίνει, γιατί δὲν ἐργάζεται, γιατί δὲν προλαμβάνει, γιατί δὲν ἐξοικεῖ τὰ μεγάλα δικαιώματα ποὺ ἔχει;

Ἀλλὰ ἡ Ξάνθη, δὲν εἶνε μεγαλοκλήνη, διὰ τὴν ἀφαιεῖαν τῆς ἀγορανομίας.

Εἶνε, νομίζω, ἡ ἡρὴ τοῦ κόπου, νὰ εἶνε ὁ κόπος μεγαλοκλήνης. Εἶνε τὸ νερό, τὸ κλίμα, ὁ ἄερας, τ' ἀπὸ πᾶν τοῦς θοῶν!

Ἰσως νὰ πᾶν εἰς αὐτὸ καὶ ἡ νέα σύνθεσις τῆς.

Ἀπὸ τοὺς παλῆς Ξανθίους, τοὺς ἑντοπίους, τοὺς γνησίους, πολὺ λίγα μείνανε.

—Καὶ διετήρησε τίποτε ἡ Ξάνθη, ἀπὸ τὴν παλαιὰν τῆς τὴν ἀρχαίαν;

—Διετήρησε, μοῦ ἀπαντοῖν, τὴν ἄρχοντιὰ τὸν παλῆν τῆς οἰκογενεῖν, ποὺ ἀκριεῖνε, τὴν καλοσύνη τὸν παλῆν κατοίκων τῆς, τὴν ἀλέ-

γρα οὐλοποιία καὶ τὴς ἐπαραουσία-σες...ταβέρνες τῆς.

Φαίνεται ὅτι ἡ ταβέρνα εἰς τὴν Ξάνθη δὲν εἶνε παλαιά... παρδο-σες.

—Καὶ ποῦ μπορεῖ νὰ συναντήσῃ κανεὶς τὴν Ξάνθη τὴν παλαιὰν;

—Μὰ ἡ σὰ παλὰ τὰ στίτια ποὺ ἀτάμειναν ἡ μέσα σῆς...ταβέρνες. Καὶ ἰδίως γιὰ τὰ ἐννέα δέκατα τὸν ἀθηναίων τοιούτων. Σὲ κάθε γε-τονιά, σὲ κάθε τριτοστό, σὲ κάθε ἀμάκρο καὶ σὲ κάθε ὑπόγειο ἡ μάν-δρα ἡ σὲ κάθε ἐξοχὴ ἐγγύμον ἡ λωπεύουσα ἀπὸ ταβέρνες, οἱ ὅποι-ες ταβέρνες δὲν ἐπῆραν ἀπὸ τὴς παλῆς, ποὺ θέλησαν νὰ μιμηθοῦν, παρὰ μόνον τὴν θέσιμα τὴν ἱστορικὴ καὶ τὴν χυδαίότητα τὸν κοροτοσα-ραίων.

Τίποτε τὸ γραφικὸ, τίποτε ἀπὸ τὸ παλὸν τὸ χρώμα, τίποτε, ποὺ νὰ θυ-μίσῃ ἐπὶ τέλος τὴν ταβέρνα τοῦ και-ροῦ ποὺ πέρασε, οὔτε ἡ ρετινόνα ἡ σημερινή, εἶνε ἡ ἴδια, ὅπως ἐκείνη ἡ παλὰ, οὔτε τὴν ἐκείνην τῆσανιὰ με τὴς μαριέδες, θὰ εὗρετε σήμεραν, οὔτε τὴν ἐθνικὴν τὴν φασουλίδα, τὴν κατέρυθρον, οὔτε τὰ γνήσια ραδι-κία, οὔτε τὸ τουλιούτο, καὶ ἄλλες, καὶ τοῦτο ὡς ἀνάμνησις τοῦ πα-λῆ τοῦ καλοῦ. Οὔτε ἡ διακοσμητικὴ τῆς, ἀπὸ μέσα, ἐνθουσιάζει τὴν τα-βέρνα τὴν παλαιὰ, οὔτε τὰ ἐξοικισ-κοῦ ἡ σύνθεσις, οὔτε ἡ συντήρησις τῆς.

Εἰσπλάττειται καὶ ὁ ὅλος. Πε-τοῖες λερωμένες ἡ πολλὰ πορ-τὰ τὸ τοπικὸν τὸ χρώμα λερω-καὶ αὐτὲς, γκαρσόνια, ποὺ τὰ πα-ρ-σώτερα φοροῦν ἡ μῶνιν λευκὸ, καὶ ἀκαθάρτο καὶ ἀπύκνιστο ἀπὸ και-ρὸ, πηροῦνα ἡ δένδρια, με δόντια γυρισμένα, κατὰ τὰ παλαιοκοντάλια μπουντινῶν, τενεκεδένια, μῖσες καὶ ἐκασοσάκια καὶ μῖντες-μῖντες-μῖντες, γιὰ νὰ χωρέσουν πολλὰ, καὶ ὡς πελάται ὁ ἑνας ἐπάνα εἰς τὸν ἑλάν.

Καὶ εἰς τὸ τέλος καὶ δυσθεώρητες τιμές.

Τότε γιατί πηγαίνει εἰς αὐτὲς ὁ ἐκσώσις ὁ καλὸς, ἡ κριστοκρατία; τὴν λέν, οἱ διανοῦμενοι, ὑπουργοί, στρατηγοί, ἐπῆται, πολιτεῖναι, ἀνωτεροὶ ἐπαγγελματίαι καὶ κάθε κρυ-φῆς γυαλῶν συμπολιτῆς καὶ κάθε παλὸν πρᾶγμα τῆς μόδας καὶ τῆς ἐποχῆς;

Ἀπὸ σωματιοῦν;

Δὲν τὸ πιστεύω. Ἐγὼ πιστεύω μάλλον τὸν ἀπαισιόμην. Γιατί οἱ πε-ρυσσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς ἐξεκρεβήθη-σαν ἀπὸ τὸ χωριὸν τοῦς, ἀπὸ τὸ ἀ-γροῦ τοῦς, ἀπὸ τὸ κάρρο τοῦ μπα-μπὰ τοῦς, ἀπὸ τὴν χυδαίότητα καὶ αἰσθησὶν τῆς καταγωγῆς τοῦς. Ἐσ-νὰ πρὸς τὸ ν, νὰ ἐπιγυροῦσιν, νὰ λαμπρύνουν καὶ νὰ μάς θαμβώσουν καὶ νὰ γίνουν τῆς κοινωνίας καὶ τῆς πολιτείας ἐπιδοκίμοι...

Ἐκεῖ, ἀναπαύσθη, βέβαια, εὐ-δοκίουν τὸν ἑαυ-ὸ τοῦς, ἐκεῖ αὐτοὶ ἡδύνονται, ἐκεῖ ἀναπολοῦν καὶ ἐπα-νέχονται σὲ παιδικὰ τοῦς χρόνια, ἐκεῖ εἰς τὰ πηροῦνα τὰ στροβί-λ, τὴς μῖντες καὶ τὴς τενεκεδένιες τὴς μῖσες ὡνάδες, εἰς τὴς ὅποιες τὸ κρασί χρυσόφεται μυστακονοῦμενον μέσα τοῦ γκαρσονιῶν τὸν δακτύλου... ἐκεῖ σὲ λυγδερὰ καὶ μισοκλιμῶ-να πιάτα, ἐκεῖ σὲ ἀστροτο τραπέζι,

ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ ΜΑΣ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ

τὸ μυστακονοῦμενον καὶ τὸ γλυκὸ, καὶ μαῦρο, ὅπου ἐναποτίθεται τὸ ψοφί, καὶ ὅπου οἱ πεσσιότες—ἐάν ὑπάρχουν—ἔχουν τοιοῦτον χρώμα, ἀπὸ τὴν πολλὴν χρεῖα, ποὺ ἐάν σκουπισθῇ κανεὶς εἰς τὸ στόμα με αὐτὲς, εἶνε ὡσὺν νὰ φύῃ, χιλιούς... Ἐλλήνας σὲ χιλιῶν!

Γιατὶ δὲν ἐξηγείται πῶς, ἐνθ' ὁ-πάρχουν, τόσα πραγματικῶς ἀρι-



Νέον σύστημα ἐναγκαλίζεως, ἐφαρμοζόμενον εἰς τὴς ταβέρ-νες Ξάνθης...

στοκρατικῶν καὶ πεντοκάθαρὰ ξενο-δοχεῖα ἔχει Ἀθήνα, ὅπου οἱ πεσσι-ότες σὺς φέρονται κατὰλεντες, καὶ ἐπὶ αἰκίαν ἀπὸ τὸ σιδερούμα, τὰ β-σώματα ἀγροῦ, τὰ ὡνά με με-γάλη προσοχὴ καὶ τοῦ φαγητοῦ ἡ ἐκτέλεσις με τέχνη γαστρονομικὴ καὶ ἐκτεκτικῆ, οἱ μεριδὲς ἀφρο-δῶν καὶ οἱ τιμὲς ἐξονήστερες κατὰ τὸν ἑλάν τὸ «Λεὼν» καὶ κατὰ τὸν «Ἀβέρωφ» κ.λ.π. γιὰ νὰ περιο-ρισθῶ, μόνον εἰς τὰ τῆς ὁδοῦ Σα-βιδίου, οἱ ἐξέχοντες τῆς Ἀθήνας καὶ κοντὰ σὲ τοῦτο, ὁ λαὸς, προτιμοῦν νὰ τραποῦνουν εἰς τὴν μουζῆαν καὶ τὴν ἀσκουπισιάν, καὶ νὰ λερώων-ται με τοῦ περιβάλλοντος τὴν ἀκα-θαρσίαν, νὰ τρῶν κατώτερα, παρα-σκευάσματα καὶ νὰ πληρώνουνε πα-νὰκριβὰ...

Καὶ τὴν κατάστασιν αὐτὴν τὸν Ἀθηνῶν τὴν ἐμυήθησαν αἱ ἐπα-γωγὴ τῆς Ἑλλάδος ἅπασαι καὶ τὴν ἀπολοῦν καὶ ἡ Ξάνθη, βέβαια, ὅσο προσωποκρατὴ καὶ ἂν θέλῃ νὰ πα-ρυσπάζεται.

Τῆς Ξάνθης οἱ ταβέρνες, μοῦ λέ-νε, ἴσως γιατί ἔχουν ἱστορία καὶ πα-ράδοσι, εἰς εἶνε καθαρές καὶ χόμο-δες. Μὰ τὰ βαρέλια τοῦς, σὲ ἐνθου-ραγμία, με λευκὸ χρωματισμὸ καὶ ταῖν, με τραπέζια περασμένα με λουλουδιὰ, με ὡνάδες καὶ ἐνα-ο-σταράκια μπουντινῶν, καθαρά καὶ λαμπροῖ, σὺν ἐπιχρυσωμένα καὶ με κρύα φαγητὰ, τὰ ὅποια, ὅταν βούλεσθε...ζεσταίνονται.

Δὲν ἐγνώρισα κομμῶν ἀπ' αὐτὲς. Ἐκ... παραδόσεων καὶ περιγυ-φῶν γράφω, ὅτι γράφω.

Ἀπὸ μοναχὰ ἐγνώρισα. Τὴν «Ἀ-θηναίη» ταβέρναν τοῦ Κουταρέλλ, ὁ ὅποιος δὲν εἶνε ὅμοιος Ξανθίος, καὶ τὴν παλαιὰν καὶ γλασσικὴν ταβέρναν τοῦ Κομνηνιστῆ γύλον εἰς τὴν συνά-ζουν ὡσοὶ οἱ παλαιοὶ καὶ νοσταλγοὶν τῆς Ξάνθης.

Ἀλλὰ αὐτὴ, δὲν δίδει φαγητὰ, δὲν δίδει οὔτε κἂν μεζέδες. Κροστέι, σὺν κἂν παλαιὰ τοῦ Λονδίνου κα-ταπράγματα, τὸ παλαιὸ τῆς ἴσως, χρώμα. Ἐκεῖ θ' ἀκούσῃ καὶ θὰ πῆς. Ἐκεῖ φαί δὲν ἔχει. Δὲν ἔχει οὔ-τε σόμπες, κἂν. Στὰ πόδια σου ἐμ-

ποῦς, ἔρπει ἑνα μαγκάλι, σὺν γε-λῶνα βαρεῖα καὶ στρογγυλή. Ἐκεῖ ἔ-στησε νὰ ἴδῃ τὴν παλαιὰν τὴν Ξάν-θη, ἀλλὰ ἦταν ὀλη...χοιποκλήνη, δυστυχῶς.

Λένε ὅτι τὸ ἀνόνεισμα, εἶνε ἐ-χθρὸς τῆς γούτης. Τὰ μεγάλα γύ-ρω βαρέλια, με τὰ ἀνόνεισματα, τὸ λυγρὸ καὶ τὰ κρασιὰ ἐστέκοντο μπροστὰ μας, με τὴν στρογγυλότητά τοῦς, ὡς τεράστια μνημενικὰ τῆς ἀ-δυναμίας τοῦ, ἀπέναντι τῆς γούτης, ποὺ τοὺς πῆρε τοὺς πιστούς προσκυ-νητάς καὶ λατρεῖς τῶν...

Εἰς τὴν ὡλή, τὴν «Ἀθηναίη», εἶνα πᾶν με τὸν κ. Δρακόπουλο. Ἐν-τύπως συνοικιακῶ ἐστιατορίου τῆς Ἀθήνας. Τὸ μόνον ταβερνοει-δὲς ποὺ εἶχε ἦσαν τ' ὄνομα τῆς, καὶ τὸ ὅτι δὲν εἶχε μαγειρεῦμένα φαγητὰ.

Δὲν εἶχε δὲ καὶ ψάρια.

—Θέλετε, κομμῶν μπριζόλα, ση-ροῦναι, ὅ,τι... θέλετε.

Εἶχε ὅλγα βρασμένα κουνουπί-δια μόνον...ὅ,τι θέλετε.

—Φέρε μας ἀπὸ αὐτὰ.

Ὁ μάγειρος τὰ πῆρε με τὴ χούφ-τα τοῦ, ὅπως παίρνουν οἱ ψαράδες τὰ χταπόδια, καὶ τὰ ἔβαλε σὲ ἑνα πιάτο.

—Λίγο λάδι, σᾶς παρακαλῶ.

Κατέπεσαν λίγες σταγόνες. «Ε-λεος ἔλαιον!

—Κάνε μου πὴ γού, σὲ παρα-καλῶ, καὶ βάλε μου ἰδιαίτερος λάδι διό-τρωσιν δρακύν.

Τὸ γκαρσόν πῆρε τὸ πιάτο καὶ τὸ πῆρε εἰς τὸν μάγειρον. Αὐτὸς ἀ-λὶν πῆρε μὴ μπουντάλια λάδι, τὴν ξεβούλωσε, ἔβαλε τὸν μεγάλον τοῦ δακτύλου εἰς τὸ στόμα τῆς μπουν-τάς ὡς δικαίω, καὶ ἄφηκε νὰ χυ-θῇ, μέσα σὲ πιάτο λίγο λάδι.

Τοιοῦτον σύστημα κενώσεως ὁ-γοῦ ἐκ μιᾶς φιάλης, εἶδα πρὸ ἐξῶν εἰς τὰ ἀλβανικὰ τὰ σύνορα, διὰν εἰ-χα μεταβῇ εἰς Λιασοβί, ὅποτε ἡ εἰς τὰ μεθόρια φρουρὰ τὸν Ἀλβαν-ὸν, θέλησε νὰ μᾶς περιτομήθῃ, κε-ρῶντας λίγο οἶο.

Πῆρε ἑνας, ἀξιομακτικὸς θὰ ἦταν, ὅποδ' οἶο, ἑνα σκοποῦτρο καὶ ἑνα μπουκαλὶ με ρακί. Ἐβάζε τὸ με-γάλο δακτύλου τοῦ καὶ αὐτὸς σὲ τὸ στόμα τῆς φιάλης, καὶ ἐγέμισε τὸ ποτήριον με ἀνόνεισμα.

Ὅταν ἔπια, με τὸ ἴδιο σύστημα καὶ εἰς τὸ ἴδιο ποτήριον ἔθηκε καὶ εἰς τοὺς συντρόφους μου καὶ κατόπιν ἔπιανε καὶ αὐτοὶ...καὶ ἠθέλησαν νὰ ἐπαναλάβουν τὸ κέρασμα.

Ν' ἀποποτήθῃ κανεὶς, δὲν μπο-ροῦσε καὶ ἐδέσθῃ νὰ κοπὴλῇ με-γάλη διπλοματικὴ γιὰ ν' ἀπο-φύγονται νὰ πίστειν καὶ διὰ δένεση φρεὰ ἔκεινα τὰ ἀπονέψματα τὸν ἀλβανικὸν δακτύλου...

Ἐνῶκα ὅτι τὸ σύστημα αὐτὸ θὰ ἦτο καθαρὸς τοῦ ἀλβανικοῦ γρα-φικόν, καὶ ἀρετὰ ἐνδιαφέρον, διὰ τοὺς ἱστούντας συνήθεις τοπικὰς καὶ ἐθνικὰ χρώματα, λαὸν.

Τώρα, τὸ συνήθησιν εἰς τὴν ἀν-τίπαδα τοῦ Λιασοβίου, εἰς τὴν ἑλ-ληνικὴν ταβέρναν, εἰς τὴν Θρά-κη.

Θὰ εἶνε, φαίνεται, κἂν τὸ Λιο-βαλκανικόν!

Ἀς ἐπισπεύσωμεν λοιπὸν τὴν Ὁμοσπονδίαν!

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ἡ παλὰ Ξάνθη, Εἰς τὸ πρῶτο...

...ΑΝΟΙ...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...



Συνθήματα του παλαιού καιρού.

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ ΜΑΣ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...



Παλιό της Σίνθης γεφύρι.

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

ΕΙΣ ΑΥΤΗΝ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΑ ΘΑ

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

ΕΙΣ ΑΥΤΗΝ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΑ ΘΑ

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

ΕΙΣ ΑΥΤΗΝ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΑ ΘΑ

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

ΕΙΣ ΑΥΤΗΝ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΑ ΘΑ

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

...και την...

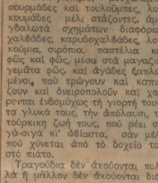
...και την...

...και την...

ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ ΜΑΣ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ

ψιά, με τούς μπακλαβάδες κ
τα καταψία, τὸ ἐκὶ ἀπάνω
τὸ ἄλλο, ξεροψημένα, μοσχό
λιστά.
Καταχιόνιστα βουνά, οἱ σωρ
τῶν κουραμπιέδων, μετὴν ἀφῆ
νὴ τῆ Ἱσλαχί.
Ταυόκ-νιοκζοῦ, μαγευτικῶς

Θρώπου που ζητάει βοήθεια.
 Και έπειτα και πάλιν σωτηρή.
 Θα είνε ο Χότζας που προσέλα-
 να από το μιναρέ το ύψος 1...



Πιο ζωνηρή στην Κομοτινή ή κ

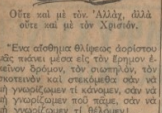
Εκανα Έκαν περίπατον μέσος
εις τούς τουρκοικούς τούς δρόμους,
στis τουρκικές τις γειτονιές,
πέρα από την αγορά.

Ὅλα κλειστά. Παρόθυρα μὲν
ἐξίνες κιγκλίδες, καὶ πόρτες βα-
ρυνεῖς καὶ οὐρανοῖς. Ὅλα ἀνα-
πλά, τὰ πάντα ἀποπνέοντα διὰ
πιστίαν καὶ ἡλιότητιαν. Νομίζει
ὅτι διαδραίνει πόλιν μοναστηρίων
καὶ οἱ γεῖτονιαν. Περιπατεῖς με-
σα εἰς κόσμον καὶ ὅμως εἶσαι δι-
λομόναχος. Κανέναν δὲν βλέπεις
ἐνὶ οὐ βλέπουν, ἴσως, ἀπειράριθ-
μους εἶσαι ἄλλους ἐνὶ εἴδει σου.

Συνοικίες πεπαλαιωμένες και
ἀφάτης θλιβερές.
Και σιωπή και σιωπή και σιω-
πή και σκότος.
Γυρίζω κατά τό τζαμί.
Τούρκοι οκλαζόντες έδώ, εις



Θρώπου που ζητάει βοήθεια.
 Και έπειτα και πάλιν σωτηρή.
 Θα είνε ο Χότζας που προσέλα-
 να από το μιναρέ το ύψος 1...



Σάν νά μάς ἀφήκε κάτι, μέ τῆς
κωϊῆς τὸ σβύσιμον, ἐγκαταλείπει
ἐνός ἀπὸ τὸν θεόν, μέσα εἰς τὸν

ἐλπίαν μέσας εἰς τὸν ἑρμῶν
 ἑλπίων δρόμον, τὸν σωτηρίων, τὸν
 ποτείνων καὶ στεκόμεθα σὺν νῆ
 ἡ γνωρίζωμι τί κάνωμεν, σὺν νῆ
 ἡ γνωρίζωμι πού παύει, σὺν νῆ
 ἡ γνωρίζωμι τί θέλωμεν!...

Σὺν νῆ μᾶς ἀφῆκε κάτι, μετῆς
 κοτῆς τοῦ οὐθοσμοῦ, ἐγκαταλείπει
 μένος ἀπὸ τὸν Θεόν, μέσας εἰς τὸν
 γνωστον ἐκείνων δρόμον, τὸν ἀπὸ
 ἡρώτων ἑρμῶν, εἰς τὸ μαῦρον

ἔχουσιν ἰσχυρὰ εἰς τὸν ἔρμην· ἐν
 ἑνὶ δρόμῳ, τὸν συντηρῶν, τὸν
 ἀποτινῶν καὶ σταθμίζων, οὐκ ἔστι
 ἡ γυμναστική· ἡ κόνησις, οὐκ ἔστι
 ἡ γυμναστική ποῦ πάει, σὺν τῇ
 ἡ γυμναστικῇ τί θέλουσιν.
 Σὺν τῇ μᾶς ἄφικε καὶ, μετ' ἧς
 καὶ τὸ σφύρισμα ἐγκαταλείπει
 κίονος ἀπὸ αὐτοῦ θεοῦ, μῦθος εἰς τὸν
 ἡγασταὺν ἑκάστου δρόμου, τὸν ἀπὸ
 ἡρώτου ἐπινοῶν, εἰς τὸ μακρὸν
 ἀσπὶς τῆς νίκης.
 Κυριὰ δὲ πρὸς τὸν οὐρανόν,
 Ἀφ' οὗ σὺν ἔτοιμας νὰ σπᾶ-
 σουν;)·
 Καὶ θεοὶ καὶ ἀριστοὶ μῦθοις
 ἔχουσιν, σὺν τῷ ποῦ φράσουσιν τὸν
 ὄψον.
 Αὐτὸ εἶπε μὰ νύχτα τοῦ Ραμα-
 νουτὸς σὺς θρακίαις τῆς πόλεως...
 ΣΤΑΜ, ΣΤΑΜ.